

SA Narva Haigla Naistekliinik
Rinnaga toitmise strateegia aastateks
2025 – 2030

Version 2

Rinnaga toitmise strateegia koostamise töörühm

Marina Dobrovolskaja
SA Narva Haigla
ämmaemand
Naistekliinik

Marina Nikitina
SA Narva Haigla
lasteõde
naistekliiniku vanemõde kt (töörühma koordinaator)
Naistekliinik

Oksana Pastuhhova
SA Narva Haigla
kliiniku juhataja
Naistekliinik

Kasutatud lühendid ja mõisted

Antenataalne periood - rasedusaegne, sünnitusele eelnev periood

Baby Friendly Hospital Initiative (BFHI) - Beebisõbraliku Haigla Algatus, mille on loonud UNICEF ja Maailma Terviseorganisatsioon (MTO) poolt, aastal 1991.a. BFHI koondab tegevusi mille eesmärgiks on kaitsta, toetada ja edendada rinnaga toitmist vähemalt nende esimesel 6. elukuul.

Perekool – peredele ja lapseootel naistele mõeldud loengud rasedusest, sünnitusest ja sünnitusjärgsest perioodist.

Postnataalne periood – sünnitusele järgnev ehk sünnijärgne periood

Rahvusvaheline imiku piimasegude turustamise koodeks – reguleerib imiku piimasegude reklaami, turustamist ning kokkupuudet sihtrühmaga, mille eesmärgiks on kaitsta ja edendada rinnaga toitmist.

UNICEF – Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni ehk ÜRO Lastefond

WHO (MTO) – Maailma Terviseorganisatsioon

Beebisõbraliku haigla arengustrateegia 2025-2030

1. EESMÄRK

Rinnaga toitmine on eelkõige vastsündinu ja beebi füüsilise ja vaimse tervise alus, mis parandab lapse vastupanuvõimet haigustele kogu eluks. Käesolev strateegia on välja töötatud imetamise soodustamist, propageerimist ja toetamist ühendava poliitika loomiseks SA-s Narva Haigla. Strateegia on koostatud Maailma Terviseorganisatsiooni (MTO) ja UNICEF soovitude alusel. Strateegia koostamisel lähtuti beebisõbraliku haigla kümnest reeglist.

Käesoleva strateegia eesmärk on:

- mõjutada suuremat arvu emasid imetamist alustama ja jätkama;
- toetada rasedaid ja rinnaga toitvaid naisi vastsündinute ja imikute toitmise küsimustes läbi patsiendiõpetuse ja asjatundliku juhendamise;
- propageerida pikaajalist imetamist, kujundada avalikku arvamust, muu hulgas selle kohta, et iga ema on suuteline oma last rinnaga toita ja et rinnaga toitmisel puudub alternatiiv;
- imetamise infotoetus;
- luua meditsiinilise personali positiivne mõtlemine imetamise küsimustes naiste toetamiseks.

2. STRATEEGIA JUURUTAMINE

SA Narva Haigla töötajate tegevused rinnaga toitmise edendamise strateegia edukaks ellu viimiseks lähtuvad järgmistest kokkulepitud põhimõtetest:

1. järgima sätestatud imetamise reegleid; pidevalt teadvustama imetamise eeliseid ning teostamise tehnikat haigla personalile, emadele ja nende pereliikmetele;
2. juhendama imetamises rasedaid ja sünnitanud naisi järgides eduka rinnaga toitmise kaasaegseid põhimõtteid; õpetama emadele õiget imetamise tehnikat ning võtteid laktatsiooni säilitamiseks ka siis, kui ema ja laps asuvad eraldi;
3. julgustama emasid toitma last ainult rinnapiimaga esimesel kuuel elukuul ning jätkama imetamist kuni teise eluaastani ja soovil ka kauem;
4. jagama teavet ja praktilist abi raskuste ilmnemisel imetamisega toimetulekul;
5. ergutama emasid imikut rinnaga toitma lapse nõudmisel;
6. jagama teavet ja toetama emasid imetamise jätkamiseks pärast tööle või kooli naasmist;
7. vältima rinnapiima asendavate toodete (piimasegude, luttide ja lutipudelite) tootjate või edasimüüjate reklaami jagamist rasedatele, imetavatele naistele ja nende pereliikmetele.

3. RINNAGA TOITMISE EDENDAMISE STRATEEGILISED EESMÄRGID JA TEGEVUSED

SA Narva Haigla rinnaga toitmise strateegia 2025-2030

SA Narva Haigla Naistekliinik pakub tõenduspõhist ja empaatilist hooldust, kooskõlas WHO ja UNICEF-i "Beebisõbraliku haigla algatuse" (BFHI) kümne sammuga, et tugevdada ema ja vastsündinu tervist ning edendades imetamist.

1. Kirjaliku imetamisstrateegia koostamine ja selle tutvustamine kogu meditsiinipersonalile.
2. Kõikide rasedate, imetavate emade ning kogu vastsündinute ja imikutega töötava meditsiinipersonali koolitamine vajalike vilumuste kujunemiseks strateegia rakendamisel.
3. Kõikide rasedate teavitamine imetamise kasulikkusest ja imemisvõtetest.
4. Lapseootel naiste informeerimine sellest, et eriti tähtsaks osutub esmase imetamise alustamine pool tundi pärast lapse sündi; naiste abistamine imetamises sellel ajal.
5. Õpetada emadele, kuidas imetada ja säilitada laktatsiooni isegi siis kui ollakse lapsest lahku.
6. Vastsündinu eranditult rinnapiimaga toitmine lapse kuue kuu vanuseks saamiseni, välja arvatud emad, kelle puhul rinnaga toitmine on vastunäidustatud. Teise eluaastani ja kauema imetamise jätkamise propageerimine ja edendamine paralleelselt eakohase lisatoidu andmisega.
7. Sünnitanud naisele ööpäevaringselt koos lapsega olemiseks võimaluse loomine.
8. Vastavalt lapse nõudmisele imetamise julgustamine.
9. Vältida rinnapiimal olevale imikule rahustamise eesmärgil selliste tehisevahendite andmist, mis imiteerivad naise rinda.
10. Imetamise tugigruppide moodustamise toetamine, emade julgustamine nende tegevusega ühinemiseks nõustamise saamise eesmärgil ning sinna emade suunamine pärast sünnitusjärgsest osakonnast lahkumist.

Narva Haigla naistekliinik- ja lasteosakond järgib oma tegevuses WHO ja UNICEF-i Beebisõbraliku Haigla Algatuse Kümnet Sammu ning Rahvusvahelist imiku piimasegude turustamise koodeksit. Käesolev strateegia tugineb Beebisõbraliku Haigla Algatuse rakendamise juhisel.

Reegel 1. Kirjaliku imetamisstrateegia koostamine ja selle tutvustamine kogu meditsiinipersonalile

Naistekliinikus on infomaterjal imetamise kohta kättesaadav väljatrükitud materjalide kujul (infolehed ja -voldikud, brošüürid) ning on kuvatud posteritena kliiniku seintel ja infotahvlitel. Imetamisega seonduv teave on kättesaadav imetamise nõustamise kabinetis. Keelatud on piimasegude tootjate ja turustajate reklaam ning Narva Haigla personali ja emade nõustamine, kui selleks puudub arsti poolt määratud ettekirjutus.

Imetamisalastel täiendkoolitustel ja koosolekutel on imetamisstrateegia tutvustatud kogu

SA Narva Haigla rinnaga toitmise strateegia 2025-2030

naistekliiniku meditsiinipersonalile.

Reegel 2. Kõikide rasedate, imetavate emade ning kogu vastsündinute ja imikutega töötava meditsiinipersonali koolitamine vajalike vilumuste kujunemiseks strateegia rakendamisel

Haigla töötajate peamiseks imetamisega seotud ülesandeks on raseda ja imetava naise toetamine ja nõustamine. Kõik Narva Haigla naistekliiniku ämmaemandad peavad läbima koolitust teemal „Rinnapiima eelised, rinnapiimaasendajatega seotud riskid“, „Laktatsiooni füsioloogilised alused“, „Hinnang imetamise õnnestumisele ja edenemisele“, „Imetamisasend“, „Laktatsioon ja relaktatsioon“, „Rinnapiima sõõrutamine“.

Reegel 3. Kõikide rasedate teavitamine imetamise kasulikkusest ja imemisvõtetest

Teadlike otsuste langetamiseks peavad kõik rasedad saama põhilise informatsiooni rinnaga toitmise kohta. Rasedus on väga oluline aeg, mil naine peaks saama kõik vajaliku informatsiooni imetamise vajalikkusest ja olulisusest. Antenataalselt on oluline jagada naistele informatsiooni rinnaga toitmise vajalikkusest ja kasulikkusest, imetamise alustamisest ja nahk-naha kontaktist, erinevatest imetamise asenditest, nõudmiseni toitmise ning kindlasti ka riskidest imiku piimasegude kasutamisel. Samuti tuleb nõustamisel rääkida ka võimalikest probleemidest, mis rinnaga toitmisel esineda võivad. Naistekliiniku ämmaemandate poolt toimub hinnang imetamise õnnestumisele ja edenemisele, soovitude jagamine imetamise tiheduse kohta ning imetava ema toitumisenõustamine.

Naistekliinikus korraldatakse rasedate koolitust, mille peamiseks ülesandeks on imetamise tähtsuse arusaamise kujunemine. Koolitus toimub nii individuaalselt kui ka rühmas.

Reegel 4. Lapseootel naiste informeerimine sellest, et eriti tähtsaks osutub esmase imetamise alustamine pool tundi pärast lapse sündi; naiste abistamine imetamises sellel ajal

Kui emal ega lapsel ei esine meditsiinilisi vastunäidustusi tuleb vahetult pärast sündi asetada vastsündinu emaga nahk-naha kontakti kaheks tunniks. Esimene imetamine toimub 30 esimest minutit pärast sündimist. Sünnitussaali ämmaemand juhendab rinnaga toitmise alustamist ning soodustab ja toetab lapse rinnale panemist ja imetamise algust. Keisrilõikega sünnitanud emadele võimaldatakse nahk-naha kontakti lapsega ja esimest imetamist niipea kui võimalik intensiivravi palatis.

Kui emaga nahk-naha kontakti mingil põhjusel ei saa teostada, võimaldatakse vastsündinule alternatiivset esmast nahk-naha kontakti isaga. Naistekliiniku perekooli tundides ja antenataalsetel visiitidel teavitatakse rasedaid naisi varajase (30 esimest minutit pärast sündimist, nahk-naha kontakt) imetamise kasuteguritest, ema ja lapse koosviibimise vajadusest sünnijärgsel perioodil.

Kui emal on HIV infektsioon, ema ei imeta last, kuid laps võib ikka ema juurde jääda. HIV positiivne ema peaks kindlasti oma last hoidma, hellitama, olema temaga füüsilises kontaktis.

Reegel 5. Õpetada emadele, kuidas imetada ja säilitada laktatsiooni isegi siis kui ollakse lapsest lahku

Kui ema ja laps asuvad ajutiselt eraldi informeerib meditsiinipersonal ema laktatsiooni säilitamise tähtsusest sellel perioodil. Emadele põhjalikult räägitakse lahti, kuidas laktatsiooni säilitada ja kui tähtis on rinnapiima sõõrutamine sellel perioodil. Pärast sünnitust peab iga ema omama väljaõpet rinnapiima iseseisva sõõrutamise õige tehnika kohta. Kui lapse toimine ainult sõõrutatud

rinnapiimaga on võimatu, soovitatakse emale toita last lisatoiduga ainult tassist, lusikast, süstlast või pipetist. Emale jagatakse teavet selle kohta, kuhu ta võib pöörduda laktatsiooni toetamiseks ja taastamiseks. Ema varakult tööle või kooli naasmisel saab ta tutvuda infoga laktatsiooni jätkamise ja väljasõõrutatud rinnapiima säilitamise kohta. Pereliikmed õpivad lapse eest hoolitsema ema äraolekul. Imetamise käigus tekkinud probleemide puhul saab naine pöörduda Narva haigla naistekliiniku imetamise nõustamise kabinetti.

Reegel 6. Vastsündinu eranditult rinnapiimaga toitmine lapse kuue kuu vanuseks saamiseni, välja arvatud emad, kelle puhul rinnaga toitmine on vastunäidustatud. Teise eluaastani ja kauema imetamise jätkamise propageerimine ja edendamine paralleelselt eakohase lisatoidu andmisega.

Vastsündinutele imiku piimasegu ja muude vedelike andmine vähendab rinnapiima tootmist. Vastsündinute magu on väga väike ning täitub kiirelt, mistõttu lisavedelike andmine võib mõjutada imetamist ning vähendada rinnapiima tootmist ning võib viia rinnaga toitmise ebaõnnestumiseni. Vastsündinutel, kes on saanud imiku piimasegu, on 2 korda suurem tõenäosus lõpetada rinnapiima söömine kuue nädala vanuselt. Imiku piimasegu ja muud vedelikud võivad sisaldada kahjulikke baktereid ja suurendada riski vastsündinu haigestumiseks. Emasid julgustatakse rinnaga toitma ning mitte andma vastsündinule imiku piimasegu ega muid vedelikke kui see ei ole meditsiiniliselt vajalik. Emadele, kes planeerivad toita vastsündinut nii rinnapiima kui imiku piimaseguga, selgitatakse, et kahel esimesel elunädalal tuleb eelistada ainult rinnaga toitmist, sest see tagab õiged piimavarud ning selleks ajaks on imik õppinud õigesti imema. Kui ema on otsustanud mitte imetada, siis nõustatakse teda kindlasti imetamise vajalikkusest ning kasulikkusest.

Meditiinipersonal informeerib emasid eranditult rinnapiimaga toitmise tähtsusest esimese kuue elukuu jooksul. Selles vanuses laps ei vaja lisasööki ega -jooki.

Meditiinipersonal õpetab emasid rinnapiima koguse suurendamise ja rinnapiima tekke soodustuse võtteid rinnapiima puudusel ning teavitab tunnustest, mis viitavad, et rinnapiimavajadus on rahuldatud (eranditult rinnapiimaga toitmise juures on kaaluiive esimesel kuul elukuul vähemalt 500g kuus, laps urineerib vähemalt 6-8 korda ööpäevas). Meditsiinipersonal soovib imetada last kahe aastani. Kui emal tekib tahe ja võimalus imetamiseks, siis pakutakse emale igakülgset abi ja toetust, et imik hakkaks saama rinnapiima. Kui teatud perioodil ei ole mingitel põhjustel imetamine võimalik, siis abistatakse ja nõustatakse ema, kuidas säilitada laktatsioon ning toetatakse teda kuni imetamine saab taas jätkuda.

Teisel poolaastal tuleb lapsele pakkuda ohutut, eakohast lisatoitu, kuna rinnapiim ei saa enam tagada kõiki lapse vajadusi täiel määral. Teisel eluaastal väheneb imetamine sagedus, kuid rinnapiima saamine jääb lapsele väga tähtsaks, kuna katab lapse mineraal- ja teiste lisaainete ja mikroelementide vajaduse.

Emasid, kelle puhul rinnaga toitmine on vastunäidustatud, nõustab personal rinnapiimaasendajate õige valmistamise, lapse toitmise sageduse ja piimaseguga toidetava lapse hoolduse erisuste osas. Lisatoitu määrab lastearst ja teeb sellekohase märkuse ravilehel ja päevikus.

Reegel 7. Sünnitanud naisele ööpäevaringselt koos lapsega olemiseks võimaluse loomine

Naistekliinikus emadele ja vastsündinutele on tagatud koosviibimise võimalus 24 tundi ööpäevas, mis tähendab, et imik ja ema viibivad ühes palatis sünnihetkest kuni koju kirjutamiseni. Personal jälgib regulaarselt ema ja imiku toimetulekut ja kohanemist. Imikuid võib emast eraldada ainult

äärmisel vajadusel ning turvalisuse huvides. Katkestatud imetamise kordade arvu vähendamine võimaldab emadel toita imikuid rinnaga nii palju, sageli ja pikalt nagu imik ise vajab.

Reegel 8. Vastavalt lapse nõudmisele imetamise julgustamine

Meditšiinipersonal on informeeritud vastavalt lapse nõudmisele rinnaga toitmise tähtsusest ning ei anna soovitusi rinnaga toitmise sageduse või kestuse piiramise osas. Haigla tervishoiutöötajad teavitavad emasid öösel lapse rinnaga toitmise tähtsusest ja julgustavad neid selles, teevad teatavaks, et laps tuleks äratada siis kui söögikordade vahe on suur (eelmisest toitmisest möödus üle 4 tunni) või rinnad on piimapaisu tõttu turses.

Reegel 9. Vältida rinnapiimal olevale imikule rahustamise eesmärgil selliste tehisevahendite andmist, mis imiteerivad naise rinda

Ei ole lubatud anda rinnapiimal olevale lapsele abivahendeid, mis imiteeriksid naise rinda ja rahustaksid last.

Naistekliinikus nõustatakse emasid ja nende pereliikmeid imikute toitmiseks lutipudelite ja luttide kasutamisega seotud riskide osas. Lisatoitmise vajadusel kasutatakse tassi, lusikat, süstalt või pipetti. Emasid ja nende pereliikmeid teavitatakse luttide kasutamise kahjulikkusest. Luti kasutamine vähendab lapse huvi rinnalt imemise vastu, segab imetamist ja lapse hooldust.

SA Narva Haigla järgib rahvusvahelise piimasegude turustamise koodeksi põhimõtteid:

- haigla ei võta vastu tasuta või odavaid rinnapiima asendavaid tooteid;
- rinnapiima asendavaid tooteid sh piimasegusid tuleb sisse osta samal viisil, kui teised toiduained ja ravimid;
- igat liiki piimasegusid, välja arvatud rinnapiim, reklaamivate materjalide levitamine haiglas on keelatud;
- lapse toitmist piimaseguga tohib ette näidata üksnes tervishoiutöötaja ja üksnes nendele rasedatele ja sünnitanud naistele ja nende pereliikmetele, kes seda vajavad; tuleks välistada instrueerimist rühmades;
- haiglas hoitakse rinnapiima asendavaid tooteid eraldi selleks ettenähtud kohas, kuhu rasedad ja imetavad emad ei pääse;
- haigla ei luba edastada rasedatele ega imetavatele naistele kingitusi või näidiseid, mis kajastavad piimasegu, lutte või lutipudeleid, kuna see võiks mõjutada rinnapiimaga toitmist;
- haigla tervishoiutöötajad ei võta vastu raha ega ainelist tasu koodeksis loetletud toodete soodustuse eest.

Reegel 10. Imetamise tugigruppide moodustamise toetamine, emade julgustamine nende tegevusega ühinemiseks nõustamise saamise eesmärgil ning sinna emade suunamine pärast sünnitusjärgsest osakonnast lahkumist

Emad vajavad püsivat toetust ja julgustamist rinnapiimaga toitmise jätkamisel. Eriti oluline on pöörata tähelepanu emadele, kes haiglast välja kirjutamisel ei ole omandanud kõiki vajalikke rinnaga toitmise oskuseid, mistõttu on tõenäoline, et kodus olles võivad ilmned imetamisega seotud

probleemid. Koju lubatud vanematel on sageli suur vajadus rinnaga toitmise toetamiseks ja nõustamiseks kuna esimestel nädalatel võivad kodus ilmned sellised imetamisega seotud probleemid, mis varajases sünnitusjärgses perioodis ei olnud aktuaalsed.

Naistekliiniku meditsiinipersonal instrueerib pereliikmeid, kuidas toetada imetavat ema kodus ning suhtuda emasse ja lapsesse hoolitsevalt.

Kõik emad ja nende pereliikmed on teadlikud, kelle poole nad rinnaga toitmisel tekkivate probleemide korral pöörduda saavad. Naistekliinikus on avatud imetamise nõustamise kabinet, mis on sisustatud kõigi vajalikuga rasedate ja imetavate naiste ning nende pereliikmete koolitamiseks ja nõustamiseks.

4. JÄLGIMINE JA ARENDUSTE GEVUSED

Tõendus põhise ja kvaliteetse hoolduse tagamiseks on oluline süsteemne andmete kogumine, analüüs ja kasutamine juhtimisotsustes. BFHI strateegia rakendamisel hõlmab see järgmisi tegevusi:

Enesehindamine: Haigla viib regulaarselt läbi enesehindamist WHO/UNICEF-i soovitatud tööriistade abil (nt BFHI Self-Assessment Tool), et hinnata, kuidas rakendatakse 10 sammu edukaks imetamiseks. Hindamine hõlmab nii personali teadmisi kui ka ema ja lapsega seotud praktikate tegelikku elluviimist.

Väline audit: Vähemalt kord kolme aasta jooksul kaasatakse sõltumatu väline audiitor (nt tervishoiu kvaliteediekspert, rahvatervise spetsialist või WHO koolitatud audiitor), kes hindab, kas haigla vastab BFHI nõuetele ja standarditele. Auditis kasutatakse intervjuusid töötajate ja sünnitanud emadega, dokumentide ülevaatusi ning praktikate vaatlusi.

Rahuloluküsitlused: Viiakse läbi emade ja töötajate tagasisideküsitlusi, et hinnata hoolduse kvaliteeti, suhtlemist, nõustamise tõhusust ning rahulolu imetamise toega. Tagasiside põhjal tehakse parendusi protsessidesse ja koolitusvajadusse.

Imetamistäitajate monitooring: Kogutakse ja analüüsitakse regulaarseid statistilisi andmeid, sealhulgas:

rinnaga toitmise alustamine esimese tunni jooksul pärast sündi;

eranditult rinnaga toitmise määr haiglas viibimise ajal;

imetamise jätkumine esimestel elukuudel (juhul kui andmeid kogutakse ka ambulatoorses jälgimises).

Andmete kasutamine kvaliteedi arendamiseks: Kogutud andmed ei jää vaid formaalsuseks, vaid neid kasutatakse otseselt koolituste planeerimiseks, personali motiveerimiseks ja strateegiliste otsuste tegemiseks, et tõsta ema ja lapse hoolduse kvaliteeti.

5. KOKKUVÕTE

SA Narva Haigla Naistekliinik järgib WHO ja UNICEF-i Beebisõbraliku Haigla Algatuse (BFHI) põhimõtteid, pakkudes tõendus põhist, süsteemset ja empaatilist hooldust, mis keskendub ema ja vastsündinu tervise edendamisele ning imetamise toetamisele. Kogu tegevus tugineb BFHI kümnele sammule, mis on ellu viidud nii strateegia, personali koolituse kui ka igapäevaste praktikate tasandil.

SA Narva Haigla rinnaga toitmise strateegia 2025-2030

Haiglal on kirjalik imetamisstrateegia, mis on kättesaadav ja tuttav kõigile meditsiinitöötajatele ning mille eesmärk on tagada ühtne ja järjepidev lähenemine imetamise toetamisel. Reklaamide ja rinnapiimaasendajate lubamatu mõju on täielikult välistatud – haigla järgib rangelt rahvusvahelist imiku piimasegude turustamise koodeksit.

Haigla panustab järjepidevalt kogu personalile ja peredele suunatud koolitusse, mille kaudu arendatakse teadmisi imetamise füsioloogiast, praktilistest võtetest ning raskuste ennetamisest ja lahendamisest. Rasedatele ja sünnitanud naistele jagatakse teavet imetamise kasulikkusest, alustamisest, nahk-naha kontaktist, erinevatest toitmisasenditest ning võimalikest probleemidest. Erilise tähtsusega on imetamise alustamine esimese 30 minuti jooksul pärast sünnitust ning pideva füüsilise kontakti võimaldamine ema ja lapse vahel. Keisrilõike korral tagatakse nahk-naha kontakt niipea kui meditsiiniliselt võimalik. Kui ema ja laps on ajutiselt lahus, õpetatakse emasid säilitama laktatsiooni ja koguma rinnapiima, kasutades sobivaid vahendeid.

Narva Haigla rõhutab eranditult rinnapiimaga toitmise tähtsust esimese kuue elukuu jooksul ning propageerib rinnaga toitmise jätkamist vähemalt teise eluaastani koos eakohase lisatoiduga. Imetamise edukuse tagamiseks pakutakse igakülgset tuge, sh nõustamist, jälgimist ja vajadusel individuaalset juhendamist. Personal hindab pidevalt imetamise edenemist, toetab emasid piimavarude suurendamisel ning jälgib lapse kasvu ja arengunäitajaid. Samuti jagatakse teavet olukordades, kus rinnaga toitmine ei ole võimalik, pakkudes sel juhul juhiseid rinnapiimaasendajate ohutuks kasutamiseks.

Oluline põhimõte on ema ja vastsündinu viibimine koos ööpäevaringselt – kõik sünnitanud naised saavad olla oma lapsega samas palatis kogu haiglas viibimise aja. Imiku toitmine toimub vastavalt tema vajadustele ja ilma kellaaegade piiranguteta. Lutipudelite ja lutide kasutamist ei soovitata, kuna need võivad segada imetamist ja vähendada lapse rinnast imemise soovi. Vajadusel kasutatakse alternatiivseid toitmisevahendeid, nagu tass, lusikas või pipett.

Pärast haiglast lahkumist toetatakse emasid jätkuvalt – haigla julgustab osalema imetamise tugigruppides ning suunab vajadusel imetamisnõustamise kabinetti. Erilist tähelepanu pööratakse emadele, kes haiglast lahkudes vajavad täiendavat tuge või kellel võivad kodus tekkida raskused imetamisega. Samuti kaasatakse pereliikmeid, kellele õpetatakse, kuidas toetada imetavat ema ja last kodus keskkonnas.

Tõenduspõhise kvaliteedi tagamiseks viib haigla regulaarselt läbi enesehindamisi WHO/UNICEF-i tööriistade abil ning vähemalt kord kolme aasta jooksul kaasatakse väline audiitor, kes hindab BFHI nõuetele vastavust. Emade ja personali rahulolu, samuti imetamise tulemusnäitajaid (nt imetamise alustamine esimese tunni jooksul, eranditult rinnapiimaga toitmine haiglas viibimise ajal jms) monitooritakse järjepidevalt. Kogutud andmeid kasutatakse otseselt kvaliteedi tõstmiseks, personali motiveerimiseks, koolituste planeerimiseks ja strateegiliste otsuste tegemiseks.

Kokkuvõttes näitab SA Narva Haigla Naistekliiniku tegevus selget ja järjepidevat pühendumist imetamise edendamisele, lapse ja ema tervise toetamisele ning rahvusvaheliste parimate praktikate järgimisele, mille eesmärk on tagada turvaline, teaduspõhine ja hooliv sünni- ja sünnitusjärgne keskkond.

Kasutatud kirjandus

1. Infant and young child feeding. Model Chapter for textbooks for medical students and allied health professionals (2013). World Health Organization. <https://apps.who.int/iris/handle/10665/44117>
2. 4. International Code of Marketing of Breast-milk Substitutes (2017). World Health Organization. <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/254911/WHO-NMH-NHD17.1-eng.pdf>
3. Marketing of breast-milk substitutes: national implementation of the International code. Status Report (2016). World Health Organization. <https://www.who.int/publications/i/item/9789240006010>
4. Protecting, promoting and supporting breastfeeding in facilities providing maternity and newborn services: the revised Baby-friendly Hospital Initiative. Appendix: Indicators for monitoring (2018). World Health Organization <https://breastfeedingcanada.ca/wp-content/uploads/2020/03/WHOUNICEF-bfhi-impl-2018-appendices-En.pdf>
<https://www.unicef.org/media/95191/file/Baby-friendly-hospital-initiative-implementation-guidance2018.pdf>
5. Ten steps to successful breastfeeding (2018). World Health Organization <https://www.who.int/teams/nutrition-and-food-safety/food-and-nutrition-actions-in-healthsystems/ten-steps-to-successful-breastfeeding>
6. SA Pärnu Haigla Naiste- ja lastekliinik Rinnaga toitmise strateegia aastateks 2022-2025